

Projekt-Newsletter #03 / 13.07.2018

Vývoj soudních sporů o kvalitě ovzduší

V posledních pár měsících proběhl zajímavý vývoj v soudních sporech týkajících se čistého ovzduší. 27. února 2018 vydal Federální Nejvyšší správní soud v Lipsku zásadní rozhodnutí. Stížnost se týkala přezkumu rozhodnutí v případech v Düsseldorfu a Stuttgartu, které nyní byly konečně objasněny před nejvýše postaveným správním soudem v Německu. Soudci potvrdili právní názor DUH, že (dieselovou) dopravu je možné při respektování principu přiměřenosti zakázat již dnes.

V dubnu 2018 DUH zahájila právní kroky v 11 dalších městech kvůli znečištění oxidem dusičitým (NO₂). DUH nyní vede žaloby za lepší vzduch ve 28 městech v 9 z 16 spolkových zemí. Ve svém rozsudku z 8 června 2018 Správní soud v Cáchách uvedl, že zákazy naftových motorů v Cáchách musí být implementovány do 1. ledna 2019. Tento první rozsudek po zásadním rozhodnutí FNSS udává směr pro další soudní řízení DUH, která proběhnou v následujících měsících.

Ve městech, kde byly obdobné rozsudky již vydány, soudy usilují o urychlenou implementaci opatření pro zlepšení kvality ovzduší. 28. června 2018 Správní soud ve Stuttgartu nařídil spolkové zemi, aby správně implementovala rozhodnutí nejvyššího soudu. První návrh programu zlepšování kvality ovzduší s mnoha výjimkami a zmírňováním nebyl v soudním řízení přijat, a proto spolková vláda dostala dvoutýdenní lhůtu, aby učinila nápravu. V opačném případě by soud zahájil vykonávací řízení na návrh DUH.

Podmínky financování modernizací autobusů

V rámci Programu čistého ovzduší 2017–2020 vydala federální vláda Německa zásady financování modernizace naftových autobusů emisních tříd Euro III, IV, V a EEV v lokálních systémech hromadné dopravy. Autobusy hromadné dopravy jsou v rušných dopravních systémech měst operovány na základě systému Stop-and-Go. Naftové autobusy přispívají značnou měrou ke znečištění oxidem dusičitým. 91 obcí postižených zvýšenou úrovní NO₂ bude

Financed by:

mít možnost, aby jim toto krátkodobě účinné opatření bylo financováno. Pokryto bude až 60 % nákladů, což pro obce činí modernizaci autobusů atraktivnější. DUH se zasazuje o další vylepšování zmíněných zásad financování. Byl požadován mj. souhlas EU, aby mohl být podíl hrazených nákladů zvýšen na 80 %. Kvůli náročným technickým požadavkům stanoveným v zásadách financování musejí výrobci dále vylepšit systémy snižující obsah oxidů dusíku, aby mohly systémy v modernizovaných autobusech snížit emise těchto oxidů až o 85 %. Tato míra snížení musí být dosažena až do -7° Celsia, což je skvělým úspěchem zásad financování. Kombinace ambiciózní účinnosti čištění a nízkých nákladů v důsledku rozsáhlého financování činí modernizaci autobusů opatřením, které umožňuje rychlé a ekonomicky výhodné snížení zátěže NO₂.

Výzva: Konzultace ke kontrole účelnosti směrnice EU o posuzování kvality ovzduší

V rámci kontroly účelnosti směrnic EU o posuzování kvality ovzduší (2008/50/EC a 2004/107/EC) zahájila Evropská Komise 8. května 2018 veřejnou konzultaci, která bude trvat do 31. července 2018. Všichni jednotlivci i organizace se do konzultace mohou zapojit. Cílem konzultace je sesbírat pohledy zainteresovaných osob na úrovni povědomí o změnách kvality ovzduší a zkontrolovat, jestli směrnice skutečně přispěly ke zlepšení kvality ovzduší. K této veřejné konzultaci můžete přispět vyplněním online dotazníku skrz [EU survey](#). Pokud máte jakékoliv dotazy týkající se konzultace, neváhejte nás kontaktovat. Očekávaným výsledkem kontroly účelnosti je zhodnocení relevance, efektivity, konzistence a užitku současné legislativy. Dokončena bude do konce roku 2019.

Revize směrnice o národních emisních stropích

Nová směrnice o národních emisních stropích stanovuje závazky snížení 5 hlavních znečišťujících látek do roku 2030. Členské státy musí vydat Národní plány kontroly znečištění ovzduší, které mají zajistit soulad s cíli snížení znečišťujících látek. Programy musejí být předloženy do dubna 2019. Bohužel ještě není jasné, jaká opatření v těchto programech budou či na kterou existující legislativu se zaměří. Za účelem vývinu tlaku na národní vlády se neváhejte ptát kompetentních orgánů ve vaší zemi na vývoj v této oblasti.

Další aspekty práce DUH ohledně dopravy a kvality ovzduší

Úsilí o transparentnost a úsudek o kontrolách spisů

V Německu a Evropě, na rozdíl od USA, výrobci doted' nepřispěli ke kompenzaci v rámci aféry „dieselgate“. Neexistuje možnost, jak právně dosáhnout na tyto společnosti. Výrobci se navíc přiznali k užívání vadných zařízení až po odsouzení. Jejich vysvětlení, že vadná zařízení byla nutná k ochraně motoru před poškozením, je příslušnými orgány ve většině případů stále akceptováno. DUH využívá všech možností právní obrany i v tomto kontextu. Začali jsme

s případy, které se týkají odejmutí typového schválení u aut s nezákonnými vadnými zařízeními a napadli stahování aut z prodeje společností Volkswagen. Chtěli jsme se také dozvědět více o schůzkách a dohodách mezi ministerstvem a výrobcí, a tak jsme za tímto účelem podali několik žádostí na základě nařízení o přístupu k informacím. Soud potvrdil naše účastenství v případě. Nicméně ministerstvo podalo námitku a my nyní musíme čekat na rozhodnutí. V jiném případě soud neakceptoval námitku, že ministerstvo zcela následovalo Volkswagen a začernilo 600 stránek dokumentů, aby ochránilo “firemní tajemství”. V tomto případě také musíme čekat na úplné prošetření. V konečném důsledku ovšem budeme schopni zveřejnit obsah těchto dohod.

Výsledky naší kampaně v terénu s názvem “Ukaž, kde se ti z dýchání dělá zle.”

Na každé druhé německé stanici zaměřené na dopravu hodnoty koncentrace NO_2 v současnosti přesahují roční limity kvality ovzduší ($40 \mu\text{g}/\text{m}^3$) až o 100 %. Nedávné studie nezávislých výzkumných institutů ukazují, že k poškození zdraví dochází již při expozici $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ NO_2 . V lednu a znovu v dubnu 2018 DUH vyzvala postižené občany, aby nahlásili místa, kde mají podezření na silné znečištění ovzduší v důsledku velké koncentrace dopravy. V prvním kole jsme

prověřovali téměř 2000 podnětů. Z těchto jsme vybrali 559 lokací, kde postižení občané následně samostatně měřili NO_2 od 1. února do 1. března. Ve druhém kole v červnu 2018 jsme prověřili dalších 570 míst. Místa měření vybíráme dle objemu dopravy na dané adrese, dle okolních budov a dle přítomnosti citlivých oblastí, jako jsou školky a školy. Koncentraci NO_2 občané měřili pomocí námi poskytnutých rozptylových odeběračů vzorků. Jedná se o malé trubičky s chemickou látkou, která na sebe váže měřenou látku, tj. NO_2 . Výsledky prvního šetření odhalily přes 500 míst s úrovní koncentrace nad $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Dalších 69 míst překročilo limity kvality ovzduší na $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Výsledky ukázaly, že i malá města trpí škodlivým znečištěním ovzduší. Všechny výsledky jsme publikovali na naší webové stránce: <https://www.duh.de/abgasalarm/>

Důležité akce, na kterých jsme se podíleli

DUH je součástí pracovní skupiny k technickým řešením a regulacím organizované Ministerstvem dopravy a digitální infrastruktury. Tato skupina je jednou z mnoha iniciovaných v rámci Národního naftového fóra a zabývá se možnostmi, jak zmírnit emise oxidů dusíku z existujících vozidel na naftový pohon.

17. dubna 2018 DUH v Bruselu zorganizoval Capacity Building Workshop k evropským žalobám na kvalitu ovzduší. Workshopu se zúčastnilo 19 zástupců ze třinácti environmentálních organizací a organizací na ochranu spotřebitele z různých států EU. Účastníci probírali možnosti rozšíření spolupráce s experty na zdraví a zdravím zabývajícími se organizacemi za účelem posílení právní argumentace v soudních řízeních. Všechny nevládní organizace pociťují, že tlak veřejnosti narůstá a politici si stále více uvědomují, že jde o skutečný problém. Existuje mnoho různých iniciativ a plánovaných žalob, ovoce přinášející práce tedy bude nadále pokračovat. Novinky o soudních řízeních lze nalézt na [webové stránce Right to clean air](#).

Příručka „Žaloby kvůli znečištění ovzduší“ v angličtině

DUH publikovalo novou verzi průvodce „Žaloby kvůli znečištění ovzduší“, která shrnuje případy týkající se nedodržování limitů kvality ovzduší, které DUH v současnosti vede. Průvodce byl také doplněn o přehled soudních procesů, které nyní běží různě po Evropě. Dokument poskytuje přehled o kvalitě ovzduší jejich právních aspektech v Německu a Evropě, a je užitečným nástrojem pro nevládní organizace, které plánují začít participovat na soudních řízeních v oblasti kvality ovzduší. Průvodce je dostupný [ke stažení](#) na stránce našeho projektu, v českém jazyce je dostupný [ke stažení zde](#).

Dýchat přestat nemůžeš – krátký film

Znečištění ovzduší není problémem izolovaných míst. Nejnovější data ukazují, že čelíme problému, který se týká celých měst, včetně měst menších a předměstí. Pro zvýšení povědomí o tomto problému jsme vytvořili krátký film, na který se můžete podívat [zde](#):

<https://www.youtube.com/watch?v=PtNzqJGOGhU>

Kontakt:

Deutsche Umwelthilfe e.V.

Robin Kulpa

Hackescher Markt 4

10178 Berlin

kulpa@duh.de

Tel.: +49 (0)30 2400867-751